

PROTOKOLL

Projekt	Kaitseväe keskpöügooni REP
Teema	Detailse lahenduse eelnõu ja KSH aruande eelnõu avalik arutelu
Kuupäev	30.10.2018
Asukoht	Tapa Linnaraamatukogu
Osalejad	Registreerimislehel
Protokollija	Maria Oravas

Päevakava	1. Kavandatava tegevuse, REPi ja KSH eelnõude tutvustus
	2. Küsimused ja ettepanekud

1. Kavandatava tegevuse, REPi ja KSH eelnõude tutvustus

- Koosoleku avamine ja üldine tutvustus – Tuuli Vors (T.V.)
- KVKP ja kavandatava tegevuse kirjeldus – Tuuli Vors ja Argo Ristisaar (A.R.)
- Detailse lahenduse eelnõu tutvustus – Triin Lepland (T.L.)
- KSH aruande eelnõu tutvustus – Eike Riis (E.R.)
- Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekud – Tuuli Vors
- Arutelu ja küsimustele vastamine

2. Küsimused ja ettepanekud

A. Teras: Kus on määratletud laiendatud ohualade käsitletus, kui seda antud planeeringus ei tehta?

T.V.: Planeering ei käsitle laiendatud ohualasid. Laiendatud ohualade kasutamise õigus on antud eraldi korraldusega, mille seletuskirjas on toodud tingimused kuidas laiendatud ohualasid kasutada saab.

A. Teras: Kuidas piiratakse sisenemist laiendatud ohualadele? Mis olukorras neid alasid kasutada saab?

T.V.: Laiendatud ohualadele sisenemist piiratakse piiripostide ja infotahvlitega, mis annavad inimesele teada, et nad sisenevad alale, mis ei ole tavaline ala. Lisaks sellele toimub inimeste eelnev teavitamine erinevatel kodulehtedel, ajalehtedes, valla infokanalites, kogukondade meililistidega jne. Tahame jõuda sinna, et inimesed teavad enne KVKP lähedusse tulemist, millal laiendatud ohualad on aktiivsed. Piiripostidel ja infotahvritel on ka kontakttelefoni number, millele helistades saab küsida lisainformatsiooni.

K. Kull: Esitan teile Patika, Oja, Läste ja Jäneda küla kogukondade seisukoha planeeringule. Esitame oma seisukoha ka kirjalikult:

1. Teavitus toimuvast avalikust arutelust ja planeeringu avalikust väljapanekust on olnud ebapiisav. Seadusest tulenevad teavituse tingimused on täidetud, ent peame neid ebapiisavaks. Inimesed ei saa osaleda diskussioonis, kui neid ei ole teavitatud. Eriti võõrandamise seisukohalt – inimestele ei ole selle kohta piisavalt infot antud. Teeme ettepaneku parandada kommunikatsiooni.
2. Laiendatud ohualade eraldi käsitlemine on eksitav. Küsimused, mis puudutavad inimeste liikumist jms, käivad tegelikult laiendatud ohualade kohta. Laiendatud ohualasid peaks käsitlema koos KVKP-ga, mitte eraldi, kuna nende mõjud võivad kumuleeruda. Ilma KVKP-ta ei oleks ka laiendatud ohualasid. Vastuseta on jäänud küsimus, millise seaduse alusel planeeritakse Kaitseväe tegevust laiendatud ohualadele jäävatel eramaadel.
3. Mõju hinnangus on planeeringu mõju inimese tervisele ja heaolule käsitletud väga väikeses ulatuses. Planeeringu KSH-s on mõju inimese tervisele ja heaolule hinnatud ebaadekvaatse uuringu põhjal, mis on koostatud aastal 2015, mil Kaitseväe tegevus siin ega ka mujal Eestis ei olnud nii aktiivne, nagu see on nüüd. Tollal ei olnud plaane laienemiseks ja tegevuse aktiivsemaks muutumiseks. Või siis ei olnud inimesi sellest lihtsalt teavitatud. Lisaks sellele on antud uuringus välja toodud, et inimestel puudub Kaitseväe täpsema tegevuse kohta informatsioon. Nüüd on käes aasta 2018 ning inimeste arvamused on muutunud. Peale selle ei küsitud kasutatud uuringus Tapa valla ja Tapa linna käest arvamust. Arvestades, et enamus KVKP mõjudest avaldub just Tapa vallale ja Tapa linnale, ei ole see vastuvõetav. Teeme ettepaneku korraldada uus uuring, kus laiendatakse uuringu valimit ning uuring viidaks läbi kõikide sidusrühmade hulgas (kõik otseselt mõjutatud vallad, eriti Tapa).
4. KSH-s ei ole läbi mängitud kultuuriaspekti, seda kuidas inimesed tajuvad tekkivaid piiranguid. Kuidas kultuur muutub? Näiteks inimesed ei saa enam tutvuda pärandkultuuriobjektidega, kuna need hävivad kavandatava tegevuse tõttu ning tekib teistsugune kultuuriväli.

T.V.: Teavitamise osas, et KOV-ide veebilehtedel oli avalikustamise teade üleval juba umbes kuu aega tagasi. Teade materjalide avalikustamisest pandi kokkuleppel Tapa vallaga üles siis, kui materjalid avalikustati. Teavitamine avalikustamisest toimus ka massimeedias (ERR), üleriigilistes ja kohalikes ajalehtedes, kus oli info, et mõne kuu pärast toimub planeeringu avalik väljapanek ja avalikud arutelud. Planeering on koostatud vaid KVKP alale. Rääkisime täna ka laiendatud ohualadest, kuna tööpoolest on need omavahel seotud ja mõjutatud inimesed on samad. Ent laiendatud ohualade piirisiht ei ole postitäpsusega veel paika pandud. Nõustume, et nendest teemadest oleks hea koos rääkida ning arutelusid koos pidada.

K. Kull: Kui valla lehes on teade „KSH arutelu“, siis inimesed ei saa aru millega tegu on, liiga palju kasutatakse lühendeid. Pealkiri ning sisu tuleks lahti seletada. Lisaks sellele tuleks samuti avaliku arvamuse uuring uuesti teha.

T.V.: Võtame teadmiseks märkuse lühendite kasutamise kohta.

E.R.:2015. aastal oli KVKP tegevus enamjaolt sama, nagu 2018. aastal. Seega need mõjud, mida tunti siis, on samasugused tänasel päeval. Kui inimeste arvamust küsida nüüd, siis see peaks olema

samasugune nagu tollal. Siis, kui KVKP planeeringu järgi välja arendada, siis võivad ka inimeste arvamused muutuda.

K. Kull: Kui inimesed saaksid tutvuda plaanidega, mis kavatsetakse teostada, siis nad oskaksid ka rohkem arvamust avaldada.

T.V.: Arvatavasti ei taha keegi oma tagaaias näha tanke, ent KVKP asukohale alternatiivi pole. Planeering selgitab välja tingimused kuidas KVKP alasid kasutatakse.

K. Kull: 2015. aastal läbiviidud uuringu valim ei ole geograafiliselt ega demograafiliselt esinduslik. Tegu oli mugavusvalimiga. Uue uuringu tulemuste põhjal saaks välja selgitada, kas on vaja rakendada leevendusmeetmeid ning teostada seiret. Selliseid uuringuid tuleks läbi viia perioodiliselt.

T.V.: Inimesed on KVKP tegevusest kindlasti ka võitnud. Kui uuringu valimit laiendada, siis saame juba vaadata uuringuid, mis käsitlevad inimeste suhtumist ja usaldust riigikaitse üldisemalt.

K. Kull: Uurida tuleks pigem ainult KVKP kohta. Inimeste usaldust Kaitsevärke enne ja peale seda kui KVKP hakati välja arendama.

T.V.: Pigem on need andmed riigikaitse kohta tervikuna. Te tõite enne paralleeli, et küsida arvamust laiemalt ringilt, kes kasutavad Põhja-Kõrvemaad. Põhja-Kõrvemaad kasutab pool Eestit või isegi terve Eesti. Sellise valimi käest saab küsida kuidas suhtutakse üldiselt Kaitsevärke. Siis saame vaadata avaliku arvamuse uuringuid, mis on koostatud terve riigi kohta, ja vaadata, milline usaldus on inimestel Kaitseväre kohta.

A. Teras: Laiendatud ohualade teema oli poliitiline otsus. Keegi ei tulnud enne selle poliitilise otsuse tegemist inimestele selgitama, mis on laiendatud ohualad. Tapa ajalehes oli küll artikkel selle kohta, ent seda, kus nende piir jookseb, mis piirangud seal kehtivad ning mitmel päeval aastas need piirangud kehtivad, selle kohta artiklis informatsiooni ei olnud. Inimesed pidid seda ise lugema Vabariigi Valitsuse korralduse seletuskirjast, mis on antud metsaseaduse alusel. Teadmatus valitseb ka matkaradade ja Rabassaare küla osas. Maade võõrandamise otsus võeti lihtsalt vastu ning inimeste käest ei küsitud arvamust.

Kas KVKP on kogu aeg kinni?

T.V.: Suur osa ajast on KVKP tõesti kinni, kuna seal toimuva õppused.

A.R.: Me otsime pidevalt kohti, et leevendada tegevuse intensiivsust KVKP-I, näiteks Sirgala ja Nursipalu harjutusväljade arendused. Meie suund on selline, et kõik üksused ei peaks KVKP-le kogunema, see võtab küll aega, aga see on meie suund.

K. Kull: Mõju hinnangus on öeldud, et välistada ei saa ka KVKP täielikku sulgemist.

T.V.: Ei saa tõesti välistada. Kuid KVKP maastik peab ka saama puhkust. Seetõttu me arendamegi teisi harjutusvälju aktiivselt, mis tooks leevendust tegevusele KVKP-I.

A. Teras: Kas müra modelleerimisel arvestati sellega, et lennukid lendavad üle elamute?

E.R.: Modelleerimisel sellega konkreetselt ei arvestatud. Mõra modelleeriti laskmisharjutustele. Õppuste käigus, sel ajal kui lennukid KVKP kohal lendavad, ei toimu harjutusväljal laskmisharjutusi. Seega on tegu erinevate mürasündmustega, mis toimuvad erinevatel aegadel. Lennukimõra kohta on antud hinnang varasemalt teostatud mõõtmiste põhjal. Vastavaid mõõtmisi on tehtud sh KVKP-I ja selle ümbruses ning Ämari lennuvälja piirkonnas.

A.R.: Õppustel liiguvad lennukid mööda kindlaksmääratud trajektoori. Me ei saa suunata lennukeid mujalt lendama, kuna arvestada tuleb ka lennuliiklusega.

I. Porn: Kas siis, kui ohualad on aktiveeritud, siis on avatud alternatiivne RMK matkarada?

T.V.: Jah.

I. Porn: Kui liigutakse mööda Soodla ja KVKP ühendusteed, siis kas ohuala piir kattub ühendusteega? Kas tee jääb ohuala sisse?

M. Freudenthal (M.F.): Ühendustee jookseb mööda ohuala piiri ning jääb ohualast väljapoole. Tee kulgeb võimalikult mööda maastikul hoomatavaid piire (tee, siht, kraav).

I. Porn: Arendusprogrammi järgse skeemi põhjal on KVKP-I 3 sihtmärgiala, millest ühte vähendati metsise paiknemise tõttu piirkonnas. Kas selle võrra vähenevad ka ohualad?

T.V.: See ei mõjuta otseselt ohualade ulatust.

A.R.: Me ei saa vähendada ohuala, kui sihtmärgiala väheneb. Ohuala teatud laskemoonale on endiselt 7 km.

A. Tõsine: Kui palju suurenevad müratasemed võrreldes hetkeolukorraga?

T.V.: Mõra modelleerimisel võeti aluseks andmed selle kohta, milline on keskmine päev täna. Seda on väga keeruline prognoosida, kuidas peale harjutusvälja väljaarendamist keskmise päeva mõra muutuda võib. Mõra tekib juurde seoses pataljoni lahinglaskmistega, mis toimuvad üksikutel kordadel aastas.

A. Tõsine: Kas see tähendab, et müratasemed suurenevad, aga te ei tea kui palju täpselt?

T.V.: Mõra modelleerimise tulemuste (pataljoni lahinglaskmise) põhjal on meil aimdus olemas. Mõra modelleerimise tulemused on leitavad KSH aruande lisana ning sealt saate vaadata ka seda, millised on müratasemed erinevate majapidamiste juures. Mõra modelleerimine on teostatud halvimas võimalikus olukorras, st et ilmastikutingimused on sellised, mis soodustavad mõra levikut.

A. Tõsine: Ma tean, milline mõra praegu on, see on talutav. Aga kui ma soovin sinna tagasi elama minna, siis ma tahan teada, kui palju mõra suureneb ja kui palju on tiheda laskmise päevi.

T.V.: Suurpataljoni lahinglaskmised toimuvad maksimaalselt 10 korda aastas. Müratasemed madalamaks ei jää, aga kohe peale planeeringu kehtestamist müratase tõusma ka ei hakka.

A.Tõsine: Kas maa, mis jääb laiendatud ohualade sisse, vahetatakse välja?

T.V.: Seadus näeb maa väljavahetamise võimaluse ette konkreetsetel tingimustel. See oleneb ka sellest, kas maaomanikele tehtud pakkumine sobib ja kas riigil on midagi vastavatele tingimustele pakkuda. Kui kõikidele osapooltele leitakse sobiv lahendus, siis võib selline vahetus toimuda. Selle teemalisi läbirääkimisi viib läbi Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (RKIK).

K. Kull: Kellele võib esitada kriitikat võõrandamiste kohta?

T.V.: Võite võtta ühendust minu (Tuuli Vors), Marisega (Maris Freudenthal), Kaitseministeeriumi (info@kaitseministeerium.ee) või RKIK-ga (info@kaitseinvesteeringud.ee).

K. Kull: Kui edaspidi taolised arutelud või väljapanekud toimuvad, siis kas te saate vastava teate saata otse nende meiliaadresside peale, kes teiega ühendust võtavad?

T.V.: Jah, me saame nii teha.

I. Porn: Kas müra modelleerimine teostati pataljoni suurõppuse kohta? Millised on müratasemed praegu?

T.V.: Praeguse müraolukorra kirjeldamise kohta modelleeriti keskmise harjutuspäeva müra. Tuleviku kohta modelleeriti suurõppuste müra olukord.

I. Porn: Seoses laiendatud ohualade kehtestamisega toimub maade võõrandamine. Selle protsessi puuduseks on see, et inimesi ei teavitata piisavalt efektiivselt. Teavituskirja sisu on väga lakooniline. Lisainfo saamiseks pidin ise andmebaasidest informatsiooni otsima.

T.V.: Soovitame alati võtta ühendust kirja koostajaga, nemad oskavad teid kindlasti edasi aidata.

I. Porn: Millised võimalused mul on seoses võõrandamisega? Vahetamine, võõrandamine, kasutusõiguse seadmine? Kas on veel variante või võimalik teha erikokkuleppeid? Kellega saaksin seda arutada?

T.V.: Seda infot saate jällegi inimese kaudu, kes Teile vastava kirja saatis.

K. Kull: Üldiselt võib kirjutada RKIK-i, ent vastust ei saa tihtipeale ka sealt.

T.V.: Kriitika on asjakohane. Püüame anda endast parima. Käsitletav maa-ala on lihtsalt niivõrd suur, et kogu protsess võtab aega.

M.F.: Julgustame uuesti ise ühendust võtma, kui vastamise paus on pikaks veninud.

I. Porn: Kui palju eramaid jääb laiendatud ohualade sisse?

T.V.: Mitusada hektarit, täpsemalt 74 kinnistut.

I. Porn: Kas piiritähistuse projekt on seotud planeeringuga või on tegu eraldi projektiga? Kui see on eraldiseisev, siis millal sellega tegeletakse? Kas tähistamine toimub tervel piiril korraga või tehakse seda mingite lõikude kaupa?

T.V.: See on täiesti eraldiseisev projekt, mille ehitusega alustatakse järgmisel aastal. Täpsem algusaeg sõltub kokkulepetest maaomanikega.

Kaupo Kaasik (K.K.): See oleneb projekti lõplikust valmimisest ja sellest, millal keskkonnamõju eelhindang Keskkonnaameti poolt aktsepteeritakse. Tähistamine sõltub sellest, kuidas vastavad kokkulepped sõlmitakse, enne järgmise aasta kevadet see kindlasti ei toimu.

I. Porn: Keskkonnaamet pikendas vastamise tähtaega seoses Natura 2000 ala erisusega? Millal on nende vastust oodata?

T.V.: Vastamise tähtaja pikendamine on seotud hüvitusmeetmete väljatöötamisega. Selliste hüvitusmeetmete väljatöötamine on Eestis esmakordne.

K. Kull: Kes annab oma hinnangu inimõju osas?

T.V.: KSH aruandes on inimõju käsitletud. Terviseamet on hinnangu omalt poolt KSH aruandele andnud.

R. Rebane: Mina olen jalaväe 1. brigaadist ning meil on loodud uus jaoskond, kus on tööl teavitustöö spetsialist. Jaoskonna esimene kohtumine Tapa vallavalitusega toimub 5. novembril. Meie tegeleme kõikide probleemidega, mis jäävad väljapoole harjutusväljade piire. Meie oleme valmis probleemidega tegelema ja inimestega suhtlema. Kõigepealt räägime me vallaga läbi, kuidas on kõige mõistlikum Tapa valla inimestega informatsiooni jagada. Meil on täna olemas oma e-mail, aga enne selle jagamist soovime me asjad läbi arutada Tapa vallaga. Me ei taha, et vald jääks probleemidest kõrvale.

Projekt: **Kaitseväe Keskpöükooni REP**

Teema: Detailise lahenduse ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu

Aeg ja koht: 30.10.2018, kell 18.00 Tapa ^{dinnaraamatukogu} vallavalitsus, Piik tn 15, Tapa linn **Kooli 6**

Nr	Nimi	Asutus/Elukoht	Kontakt
1.	Trüü Lepland	Skepast & Puhkim OÜ	trüü.lepland@skpk.ee
2.	Maria Oravas	Skepast & Puhkim OÜ	maria.oravas@skpk.ee
3.	Aavo Torii	Vaarikas7, Aagevõda	aavotorii@gmail.com
4.	Manis Freundenthal	RKIK	manis.frendenthal@kaitseinvesteeringud.ee
5.	KRISTIAN OIM	KAITSEMINISTRIKUM	KRISTIAN.OIM@KAITSEMINISTRIKUM.EE
6.	Eike Riis	Skepast & Puhkim OÜ	eike.riis@skpk.ee
7.	Eva Kloo	Tapa	evakloo@kbi.ee
8.	Mardo Tigane	Tapa vald FIE	mardo.tigane@mail.ee
9.	KIART ALU	PAIKA KÜLA TAPA VALD	K@DREAMERS.EE
10.	Katrin Kull	Partikevita, Tapa vald	katrin@dreamers.ee
11.	IVAR PORN	Pillapäh, Anija vald	IVARIP225@GMAIL.COM
12.	Pille Kibanspp	Belita, Rabad	wommu.vanfupain@gmail.com
13.	ALAR TERAS	TAPA ELANIK	alar.teras@gmail.com
14.	Kaido Lanno	TAPA	kaidolanno69@gmail.com
15.	Arjo RISTISAAR	KURS 17	arjo.ristisaar@mail.ee
16.	Kaupo Kaask	RKIK	kaupo.kaask@kaitseinvesteeringud.ee
17.	Vahur Saaremets	Tapa linnaarvamatukogu	vahur.saaremets@gmail.com
18.	Rene Zebane	ISVBZ	rene.zebane@mail.ee